

Asia: VN/30583/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston maaseutupoliittiseksi selonteoksi eduskunnalle

1. Yleiset huomiot

Mitä ajatuksia selontekoluonnos herättää? Huom. Ilmoita tässä, mikäli yksityishenkilönä haluat, että lausuntosi näkyy myös hankeikkunassa.

-

2. Maaseutupolitiikan suunnittelujärjestelmä

Ovatko selonteossa tunnistetut näkökohdat maaseutupolitiikan suunnittelujärjestelmään liittyen olennaiset?

Pohjois-Savon ELY-keskus pitää luonnosta valtioneuvoston maaseutupoliittiseksi selonteoksi kokonaisuudessaan kattavana ja se tunnistaa hyvin maaseutualueiden moninaisuuden sekä paikkaperustaisen tarkastelun tarpeen. Selontekoa voisi kuitenkin vahvistaa siten, että alueiden erityispiirteet, kuten pitkät etäisyydet, väestöltään supistuvat alueet ja saavutettavuuden haasteet näkyisivät läpileikkaavasti tavoitteissa ja toimenpide-ehdotuksissa. Näillä alueilla on valtakunnallista merkitystä huoltovarmuuden, kokonaisturvallisuuden sekä bio- ja kiertotalouden näkökulmista.

Selonteossa otetaan hyvin huomioon ruokajärjestelmän uudistumisen tarve ja sen merkitys maaseutualueille. Paikkaperustaisuuden ja alueellisen eriytymisen huomiointi on tärkeä nosto luonnoksessa. Erityisen vakava ongelma, kiinteistöarvojen lasku, vakuusarvojen puuttuminen ja rahoituksen huono saatavuus niin yrityksille, maatalousyrityksille kuin rakentamiseen, on tunnistettu oikein. Tämän ratkaisemisen tärkeyttä on syytä korostaa suosituksissa.

Puuttuuko tarkastelusta jokin näkökohta, joka tulisi lisätä?

Väestökehitys ja huoltovarmuus: Selonteko tunnistaa väestön vähenemisen ja ikääntymisen vaikutukset. Olisi lisäksi hyödyllistä korostaa, että tietyillä harvaan asutuilla ja pitkien etäisyyksien alueilla nämä ilmiöt vaikuttavat suoraan myös kansalliseen huoltovarmuuteen, kriittisen infrastruktuurin ylläpitoon ja luonnonvarojen kestävään hyödyntämiseen. Toimenpide-ehdotuksiin voisi sisällyttää mallin, jossa politiikkatoimet kohdennetaan entistä tarkemmin alueiden

erityispiirteiden mukaan. Selonteon tulisi kytkeytyä nykyistä selkeämmin meneillään olevaan Itä-Suomi-politiikkaan eli kysymykseen siitä, miten Itä-Suomen kehitysdynamiikka käännetään myönteiseksi ja korjataan rakenteellisia eroja muuhun Suomeen.

Saavutettavuus: Fyysisen ja digitaalisen saavutettavuuden kehittämistä koskevia kirjauksia voisi täydentää maininnalla, että saavutettavuus on kriittinen edellytys paitsi elinkeinojen ja työvoiman liikkuvuudelle, myös matkailun ja palveluiden saavutettavuudelle koko maassa. Tämä korostuu erityisesti alueilla, joilla etäisyydet keskuksiin ovat pitkiä ja julkinen liikenne vähäistä. Liikkuvuudessa ja sen arvioinnissa painotetaan maaseudun näkökulmasta usein liiaksi henkilöliikennettä. Luonnonvaratalouden näkökulmasta tavara- ja raaka-aineliikenne on koko valtakunnan kannalta välttämätöntä tarve kohdistuu usein juuri edellä mainituille laajoille maaseutualueille.

Kulttuuri ja taide elinvoiman vahvistajina: Kulttuurin ja taiteen roolia elinvoiman, yhteisöllisyyden ja matkailun vahvistajina voisi tuoda selonteossa nykyistä näkyvämmiin esiin. Luovat alat ovat osa monipuolistuvaa maaseudun elinkeinorakennetta ja niiden vaikutus ulottuu taloudesta sosiaaliseen hyvinvointiin ja alueidentiteettiin.

Matkailun merkitys: Matkailu on monilla maaseutualueilla kasvava elinkeino, jonka kehittäminen tukee työllisyyttä, alueiden vetovoimaa ja kansainvälistä näkyvyyttä. Selontekoa voisi täydentää painotuksella, että matkailun potentiaalin hyödyntäminen edellyttää liikenneyhteyksien ja digitaalisen saavutettavuuden pitkäjänteistä kehittämistä.

3. Maaseutualueiden tilannekuva ja muutostekijät

Ovatko selonteossa tunnistetut näkökohdat maaseutualueiden tilannekuvaan ja muutostekijöihin liittyen olennaiset?

-

Puuttuuko tarkastelusta jokin näkökohta, joka tulisi lisätä ottaen huomioon selonteon tarkoitus ja tavoitteet?

-

4. Kansallinen maaseutuvisio

Onko selonteossa kuvattu maaseutuvisio olennainen?

-

Puuttuuko maaseutuvisiosta jokin näkökohta, joka tulisi lisätä ottaen huomioon selonteon tarkoitus ja tavoitteet?

-

5. Poikkihallinnolliset tavoitteet ja kehittämissuositukset (Anna vastaukset monivalintakysymykseen kohdassa seitsemän Muut täydennystarpeet)

Ovatko selonteossa tunnistetut poikkihallinnolliset tavoitteet (5 kpl) ja kehittämissuositukset (24 kpl) olennaiset?

-

Mitkä ovat näkökulmastanne tärkeimmät poikkihallinnolliset tavoitteet (1-3 kappaletta)?

-

Voit kirjoittaa mahdolliset tarkemmat kommentit tavoitteisiin tavoitekohtaisesti:

-

Mitkä ovat näkökulmastanne tärkeimmät poikkihallinnolliset kehittämissuositukset (1-5 kappaletta)? (Merkitse kehittämissuositusten numerot 1-24)

-

Puuttuuko poikkihallinnollisista tavoitteista tai kehittämissuosituksista jokin kansallisesti merkittävä näkökohta, joka tulisi lisätä?

-

Voit kirjoittaa mahdolliset tarkemmat kommentit kehittämissuosituksiin suosituskohtaisesti:

-

6. Liite: Maaseutualueiden nykytilanteen ja muutostekijöiden kuvaus

Ovatko liitteessä kuvatut maaseutualueiden nykytilanne ja muutostekijät olennaiset?

-

Puuttuuko nykytilanteen ja muutostekijöiden kuvauksesta jokin kansallisesti merkittävä näkökohta, joka tulisi lisätä?

-

7. Muut täydennystarpeet (anna tässä kohdassa vastaukset kohdan viisi monivalintakysymyksiin)

Onko selonteossa muita täydennystarpeita?

-

Blomberg Jan
Pohjois-Savon ELY

Kaipiainen Juha
Pohjois-Savon ELY